

Lärarhandledning för åk 4-6

KALLE ANKA & SUPERKRAFTER

© Disney

Introduktion

Johann Gutenberg uppfann under 1450-talet boktryckarkonsten vilket gjorde att böcker och olika sorters skrifter blev lättare att få tag på för alla människor. Det har påverkat samhällsutvecklingen mycket och genom det skrivna ordet kan man bland annat påverka, väcka intresse och upptäcka nya världar. Tänk vilken kraft det finns i det skrivna och lästa ordet!

Förr hade vi i Sverige *potatislov* då man skulle hjälpa till hemma med att skörda, därefter blev det under 1980-talet det så kallade *höstlovet* som var i samband med allhelgonahelgen. 2016 togs det beslut på att ändra namn på höstlov till *läslov* och målet med det var att man ville **främja läsning och läslust**. Helt enkelt uppmärksamma vikten av läsning då vi vet vilka goda effekter läsningen har på vår hjärna och för vår hälsa. Ett av våra favoritcitrat när vi samtalar med våra elever om läsning är: "Reading is to the mind what exercise is to the body" (Joseph Addison).

Tävling

Läsrörelsen och nätverket LÄSLOV vecka 44 har sedan läslovet införande kommit med många olika aktiviteter, tips och idéer. I år kommer det finnas möjlighet för alla att delta i en nationell serietecknartävling med temat superkrafter. Mer information om den finns på www.laslov.se

LGR 22

Hela upplägget och materialet i den här lärarhandledningen är väl förankrad i vår läroplan. I ämnet svenska är syftet exempelvis att undervisningen ska stimulera elevers intresse för att läsa och möta olika slags texter som man även kan resonera och analysera om.

I årskurs 4–6 finns det med i det centrala innehållet att man ska möta och skapa texter som kombinerar text och bild samt att samtala och återberätta viktiga delar av ett innehåll.

I ämnet bild finns det med i det centrala innehållet att eleverna i undervisningen ska framställa berättande bilder, som exempelvis är serier.

I matematik ska man kunna lösa enkla matematiska problem genom att ta till sig information och därefter använda sig av den och välja strategi för att lösa problemet.

Lärarhandledningen

I den här lärarhandledningen finns material som du kan använda i undervisningen för att motivera till läsning både innan och under läslovet med ett särskilt fokus på årets tema **SUPERKRAFTER**. Vår tanke är att materialet ska inspirera och väcka intresse, men även att man tillsammans ger varandra tips för när och hur man kan utveckla sin läsning under läslovet. Alltså att vi tillsammans ger varandra förslag och tips för att sedan kunna sätta ett eget mål med sin läsning.

På www.seriериundervisningen.se finns det mer material som är gratis att ladda ner om ni exempelvis skulle vilja fördjupa kunskaperna i att serieteckna eller för att få fler tips och idéer.

Vi hoppas att ni får många trevliga lässtunder och motiverande lässamtal tillsammans med era elever! Lycka till!

Emanuel Gustafsson & Ola Hyllén, lärare i årskurs 4-6 på Slättensskolan i Jönköping

Arbetsmoment 1: Superkrafter med Stål-Kalle

Vad är egentligen en superkraft? Många tänker nog direkt på superhjältar med magiska krafter där hjälten kan flyga eller ha en styrka som gör att de kan flytta hus och det är verkligen superkrafter. Samtidigt är det superkrafter som ingen av oss besitter, men om vi utvidgar begreppet och talar om superkrafter som super-egenskaper så visst finns det superegenskaper som vi alla kan ha? Att våga stå upp för sig själv och andra, vara snäll, vara envis och inte ge upp eller vara nyfiken för att lära sig något man inte kunde innan, det är egenskaper/superkrafter som vi alla har möjlighet att kunna använda. Stål-Kalle har egentligen inte några superkrafter men hans superegenskaper är att han inte räds några utmaningar och vågar modigt möta alla faror. Dessutom har han Oppfinnar-Jocke som hjälper honom att få fram hjälpmedel som kan lösa problemen han ställs inför.

- Tanken här är att ni tillsammans i klassen diskuterar och skriver upp så många olika **superkrafter/egenskaper** som ni kan komma på för att eleverna sedan ska kunna arbeta vidare enskilt.

Bilaga 1: Bästa superkraften/egenskapen

Eleven väljer den superkraft/egenskap som de tycker är den bästa och berättar om den.

Bilaga 2: Min superegenskap

Här handlar det om att man ska fundera på och berätta om en superegenskap som man tycker att man själv har och hur den visar sig.

Arbetsmoment 2: Läsförståelse med serier

© Disney

Till den här lärarhandledningen finns det tre serier kopplade "Superstark som Sammel Stark", "Tänk om ... Kalle blev Wolverine" och "Skarpsinniga skurkjägare" med Musse Pigg. Läs tillsammans, i par eller enskilt, och samtala sedan tillsammans om den lästa texten. Vilka superkrafter finns med i texterna? I bilaga 3-5 har ni tre olika modeller för att arbeta med förståelsen av den lästa texten.

Bilaga 3: Problemlösning och förslag på samtalsfrågor

Det här är en bra modell att använda vid högläsning där man kan stanna upp under läsningen och tillsammans förtydliga problemen som dyker upp i texten och vad det kan bero på.

Vi rekommenderar att man stannar upp i handlingen innan man läser eventuellt slut och problemlösning för att tillsammans i klassen diskutera eventuella lösningar man hade kunnat göra för att lösa problemet. Har ni samma tanke som författaren eller dök det upp nya tankar? Använd samtalsfrågorna för att få igång diskussionen.

Vårt förslag är att man genomför någon serie tillsammans för att därefter låta eleverna arbeta med samma modell enskilt eller i par på någon/övriga serier.

- **Problem** – vilket är problemet?
- **Orsaker** – vilka är orsakerna till att problemet uppstod?
- **Konsekvenser** – vad skedde efter att problemet uppstod?
Hur påverkade det?
- **Problemlösning** – kom man fram till någon lösning på problemet?

Arbetsmoment 2: Läsförståelse med serier (forts)

© Disney

Bilaga 4: Sammanfattning

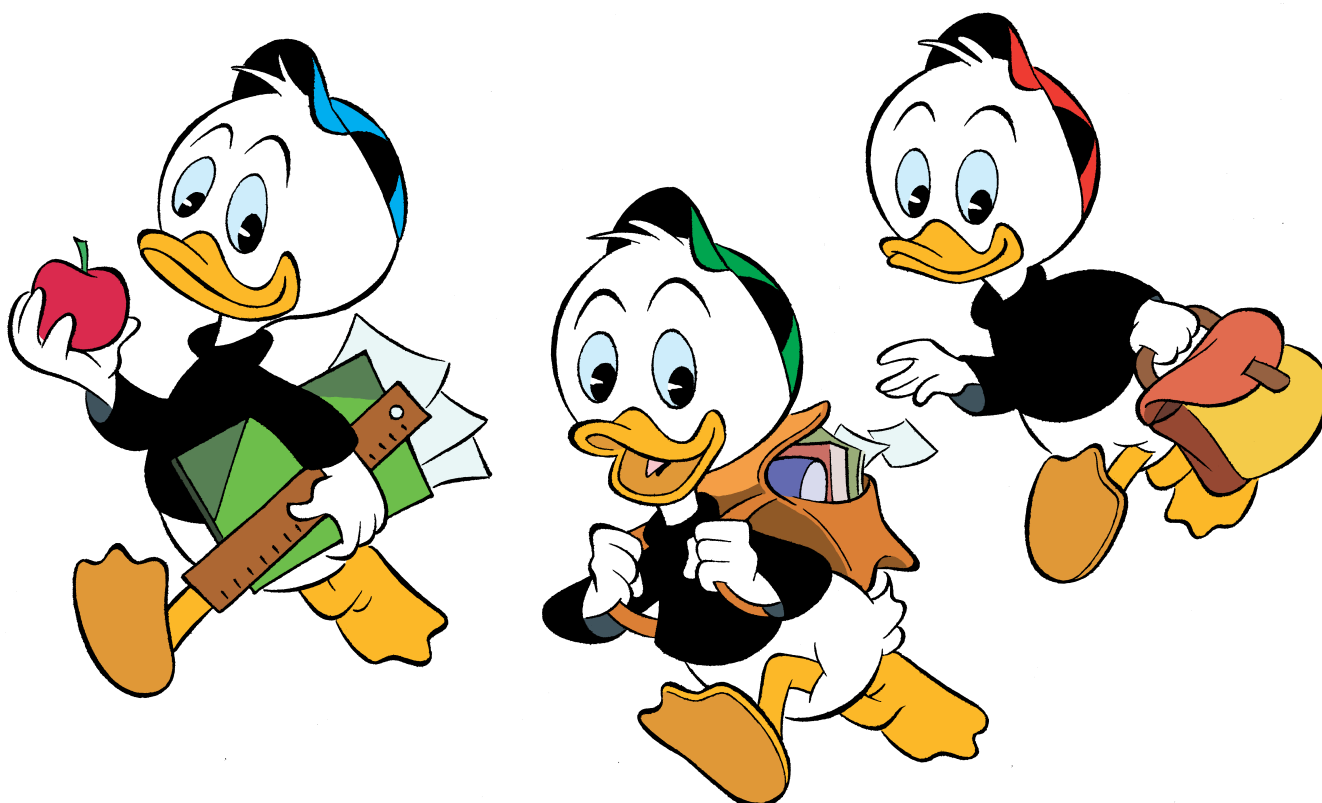
Sammanfatta handlingen genom att rita 3 enkla bilder och skriv någon mening till varje del.

- Hur började det?
- Vad var det för problem?
- Hur slutade det?

Bilaga 5: Sammanfattning – fånga in det viktigaste med bild och några meningar

Sammanfatta handlingen med 4 bilder och en beskrivande text till varje del. I det här arbetet brukar vi påminna eleverna om att deras beskrivande text ska göra så att någon annan inte ska behöva läsa exempelvis ett kapitel utan förstå handlingen och kunna börja läsa på nästa kapitel.

1. Titel på serie.
2. Hur börjar det? Sammanfatta fram till problemet med 1–2 meningar samt en passande enkel bild.
3. Vilket är problemet? Förklara problemet och varför det blev ett problem med 1–2 meningar samt en passande enkel bild.
4. Hur slutar det? Beskriv hur problemet löste sig och hur det slutar med 1–2 meningar samt en passande enkel bild.

Arbetsmoment 3: Problemlösning med Kalle och hans vänner

© Disney

I **bilaga 6** finns det ett antal problemlösningar som du kan välja på att genomföra under en lektion alternativt att man har som startuppgift i början av en lektion och löser tillsammans.

Uppgifterna har en olika svårighetsgrad och det är uppgifter där man kan träna sina kunskaper gällande:

- Taluppfattning och huvudräkning
- Geometri
- Bråk och procent
- Problemlösning med flera steg
- Statistik och diagram
- Tid och enheter

Välj vad som passar just din elevgrupp och det arbetsområde som ni arbetar med just nu.

Få eleverna att rita enkla bilder utifrån informationen som finns för att kunna lösa problemet.

Arbetsmoment 4: Våra lästips med Kalle Anka

© Disney

Att lära sig att läsa och bli en van läsare har ett stort fokus i vår undervisning där vi utmanar med olika sorters texter och försöker motivera till läsning på fritiden. I vår undervisning har vi under de senaste åren haft ett hjärnfokus med där vi kort pratar om vad som sker när vi gör olika saker och varför vi kanske reagerar på ett visst sätt i olika situationer. Något vi vet är att om man sätter ett enkelt mål som man sedan klarar av så producerar vår hjärna dopamin som gör att man blir positiv och glad.

I **bilaga 7** finns en bild på Kalle Anka och en skylt. Frågan är vad det ska stå på skylten? Här kan man samtala om läsning och eleverna berättar för varandra om hur de brukar göra. Har de bestämt en viss tid som de ska läsa? Läser de högt för någon/något? Har de någon speciell plats de alltid läser på? Vilka tips skulle de vilja ge till någon annan?

Ge lästips till andra!

När samtalet känns klart kan eleverna skriva sitt lästips på skylten och därefter kan man sätta upp alla skyltar på en plats i skolan där många kan ta till sig av just er klass alla idéer för hur man kan göra för att börja läsa. Tänk vad många tips om läsning som kan finnas på skolan inför läslovet!

Mitt läsmål!

Troligtvis har alla fått till sig något nytt tips gällande läsning och på skylten kan man skriva sitt mål med läsning under lovet. Varje dag som man sedan har gjort det sätter man ett kryss i en av rutorna som finns längst ner och vi vet ju vad som då sker i vår hjärna när vi har klarat av något!

